

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2007. január 31. *

A T-362/04. sz. ügyben,

Leonid Minin (lakóhelye: Tel-Aviv [Izrael], képviselik: T. Ballarino és C. Bovio ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: E. Montaguti, L. Visaggio és C. Brown, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatják:

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselek kezdetben: S. Marquardt és F. Ruggeri Laderchi, később: S. Marquardt és A. Vitro, meghatalmazotti minőségben)

* Az eljárás nyelve: olasz.

és

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviseli kezdetben: R. Caudwell, később E. Jenkinson, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozók,

kezdetben a Libériával kapcsolatos további korlátozó intézkedésekről szóló 872/2004/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2004. június 22-i 1149/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 222., 17. o.) megsemmisítése, később pedig a Libériával kapcsolatos további korlátozó intézkedésekről szóló 872/2004/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. június 9-i 874/2005/EK bizottsági rendelet (HL L 146., 5. o.) részleges megsemmisítése iránti elsődleges kérelem tárgyában

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (második tanács),

tagjai: J. Pirrung elnök, N. J. Forwood és S. Papasavvas bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. szeptember 13-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

- 1 Az Egyesült Nemzetek San Franciscóban (Egyesült Államok) 1945. június 26-án aláírt Alapokmánya 24. cikkének (1) bekezdése értelmében az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) tagjai „a nemzetközi béke és biztonság fenntartásáért a fő felelősséget a Biztonsági Tanácsra ruházzák és elismerik, hogy a Biztonsági Tanács e felelősségből folyó kötelességeinek teljesítésekor az ő nevükben jár el”.
- 2 Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 25. cikke szerint „[az ENSZ] tagjai megegyeznek abban, hogy a Biztonsági Tanács határozatait a jelen Alapokmánynak megfelelően elfogadják és végrehajtják”.
- 3 Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 41. cikke szerint:

„A Biztonsági Tanács határozza meg, hogy milyen fegyveres erők felhasználásával nem járó rendszabályokat kíván fogatosítani abból a célból, hogy határozatainak érvényt szerezzen és felhívhatja az Egyesült Nemzetek tagjait arra, hogy ilyen rendszabályokat alkalmazzanak. Ilyeneknek tekintendők a gazdasági kapcsolatok, a vasúti, tengeri, légi, postai, távírói, rádió és egyéb forgalom teljes vagy részleges felfüggesztése, valamint a diplomáciai kapcsolatok megszakítása.”

- 4 Az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 48. cikkének (2) bekezdése értelmében a Biztonsági Tanácsnak a nemzetközi béke és biztonság fenntartására irányuló határozatait „az Egyesült Nemzetek tagjai közvetlenül és olyan nemzetközi szervezetekben kifejtett tevékenységük útján hajtják végre, amelyeknek tagjai”.
- 5 Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 103. cikke szerint, „[h]a az Egyesült Nemzetek tagjainak a jelen Alapokmányból folyó és bármely egyéb nemzetközi megállapodásból eredő kötelezettségei összeütköznének, az Alapokmányból folyó kötelezettségeiket illeti elsőbbség”.
- 6 Az EU 11. cikk (1) bekezdése értelmében:

„Az Unió közös kül- és biztonságpolitikát határoz meg és hajt végre, amely a kül- és biztonságpolitika minden területére kiterjed, és amelynek célkitűzései a következők:

- az Unió közös értékeinek, alapvető érdekeinek, függetlenségének és integritásának védelme az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel összhangban;
- az Unió biztonságának megerősítése minden formában;
- a béke megőrzése és a nemzetközi biztonság megerősítése az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel [...] összhangban [...]

7 Az EK 301. cikk szövege a következő:

„Ha az Európai Unióról szóló szerződés közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően elfogadott valamely közös álláspont vagy együttes fellépés egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére, korlátozására vagy teljes megszakítására irányuló fellépésről rendelkezik, a Tanács megteszi a szükséges sürgős intézkedéseket. A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel jár el.”

8 Az EK 60. cikk rendelkezése szerint:

„(1) Ha a 301. cikkben előírányzott esetben a Közösség fellépése szükséges, a Tanács a 301. cikkben meghatározott eljárás szerint az érintett harmadik országokkal szemben megteheti a szükséges sürgős intézkedéseket a tőkemozgásokra és fizetési műveletekre vonatkozóan.

(2) A 297. cikk sérelme nélkül és mindaddig, amíg a Tanács az (1) bekezdés értelmében nem tett intézkedéseket, komoly politikai okból és sürgősségi alapon bármely tagállam egyoldalú intézkedéseket hozhat harmadik országokkal szemben a tőkemozgásra és a fizetési műveletekre vonatkozóan. A Bizottságot és a többi tagállamot az ilyen intézkedésekről legkésőbb azok hatálybalépésének időpontjában tájékoztatni kell.

[...]”

- 9 Végül az EK 295. cikk úgy rendelkezik, hogy „[e] szerződés nem sértheti a tagállamokban fennálló tulajdoni rendet”.

A jogvita előzményei

- 10 Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa (a továbbiakban: Biztonsági Tanács) a libériai békével kapcsolatos súlyos fenyegetésekkel szemben és figyelemmel Libéria volt elnökének, Charles Taylor nek ezzel összefüggésben játszott szerepére, 1992-től egy sor Libériát érintő határozatot hozott az Egyesült Nemzetek Alapokmányának VII. fejezete alapján.
- 11 Ezek közül az első az 1992. november 19-én hozott, 788. (1992) számú határozat, amelynek 8. pontja úgy rendelkezik, hogy „a libériai béke és stabilitás megteremtése érdekében minden állam köteles azonnali hatállyal általános és teljes embargót alkalmazni minden fegyver és katonai célú felszerelés szállítására mindaddig, amíg a Biztonsági Tanács másként nem rendelkezik”.
- 12 2001. március 7-én a Biztonsági Tanács, miután megállapította, hogy a libériai viszály megoldódott, meghozta az 1343. (2001) számú határozatot, amellyel megszüntette a 788. (1992) számú határozat 8. pontjában elrendelt tilalmakat. Mindazonáltal, a Biztonsági Tanács azt is megállapította, hogy a libériai kormány tevékenyen támogat fegyveres felkelő csoportokat a szomszédos országokban, ezért Libériával szemben újabb szankciósorozatot fogadott el. E határozat 5–7. pontja szerint, minden állam köteles volt többek között a szükséges intézkedéseket megtenni a Libériába irányuló fegyver- és hadianyag-eladások vagy -szállítások, a nyers gyémánt Libériából történő közvetlen vagy közvetett behozatalának és a libériai kormányhoz kötődő vagy azt támogató egyes személyek területükre való beutazásának vagy azon való átutazásának megakadályozására.

- 13 Az 1343. (2001) számú határozat 19. pontja szakértői csoport felállítását írja elő, amelyek feladata a határozattal elrendelt intézkedések betartásával vagy megsértésével kapcsolatos vizsgálat lefolytatása és ezzel kapcsolatos jelentéstétel a Biztonsági Tanács részére. Ezt a jelentést 2001. október 26-án S/2001/1015. szám alatt továbbították a Biztonsági Tanács elnökének.
- 14 2003. december 22-én a Biztonsági Tanács elfogadta az 1521. (2003) számú határozatot. A Biztonsági Tanács, miután megállapította, hogy a Libériában történt változások, különösen Charles Taylor volt elnök távozása és a libériai nemzeti átmeneti kormány megalakulása, valamint a sierra leonei békefolyamatban elért haladás miatt szükséges az Egyesült Nemzetek Alapokmányának VII. fejezete alapján foganatosított intézkedéseinek felülvizsgálata, úgy határozott, hogy feloldja a többek között az 1343. (2001) számú határozata 5–7. pontjával elrendelt tilalmakat. Ezeket az intézkedéseket azonban felülvizsgált intézkedések váltották fel. Így – az 1521. (2003) számú határozat 2., 4., 6. és 10. pontja értelmében – minden állam köteles volt többek között a szükséges intézkedéseket megtenni a Libériába irányuló fegyver- és hadianyag-eladások vagy -szállítások, az alábbi 15. pontban említett Szankcióbizottság által megjelölt, a libériai kormányhoz kötődő vagy azt támogató egyes személyek területükre való beutazásának vagy azon való átutazásának, a Libériából származó nyers gyémánt területükre történő közvetlen vagy közvetett behozatalának és a Libériából származó gömbfa és ipari fa területükre törő behozatalának megakadályozására.
- 15 Az 1521. (2003) számú határozat 21. pontjában a Biztonsági Tanács, ideiglenes belső szabályzatának 28. cikke alapján úgy döntött, hogy létrehoz a Biztonsági Tanács tagjaiból egy bizottságot (a továbbiakban: Szankcióbizottság), amelynek többek között az lett a feladata, hogy megjelölje és naprakészen tartsa azoknak a személyeknek a listáját, akik az említett határozat 4. pontja értelmében veszélyt jelentenek a libériai békére nézve, vagy akik a békét és stabilitást sértő tevékenységet folytatnak Libériában és a közvetlen térségében, beleértve Charles Taylor volt elnök kormányának vezető tisztségviselőit és házastársaikat, a korábbi libériai fegyveres erők Charles Taylor volt elnökkel kapcsolatot fenntartó tagjait, a fegyverkereskedelmi tilalmakat megsértő személyeket, valamint minden más, Libériában vagy a térség más országában működő fegyveres felkelő csoportoknak pénzügyi vagy katonai támogatást nyújtó szervezetekkel együtt tevékenykedő személyt.

- 16 Mivel a Tanács úgy ítélte meg, hogy e határozat végrehajtása érdekében a Közösség fellépése szükséges, 2004. február 10-én elfogadta a Libériával szembeni korlátozó intézkedésekről és a 2001/357/KKBP közös álláspont hatályon kívül helyezéséről szóló 2004/137/KKBP közös álláspontot (HL L 40., 35. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 3. kötet, 41. o.). E közös álláspont 2. cikke úgy rendelkezik, hogy a Biztonsági Tanács 1521. (2003) számú határozatában megállapított feltételek mellett a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a Szankcióbizottság által megnevezett egyetlen személy se léphessen a területükre vagy utazhasson át rajta.
- 17 2004. február 10-én a Tanács az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alapján megalkotta az egyes, Libériával szembeni korlátozó intézkedésekről és az 1030/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 234/2004/EK rendeletet (HL L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 3. kötet, 31. o.).
- 18 2004. március 12-én a Biztonsági Tanács meghozta az 1532. (2004) számú határozatát, amelynek célja Charles Taylor és egyes családtagjai, valamint szövetségesei és társai pénzeszközeinek befagyasztása. E határozat 1. pontja alapján a Biztonsági Tanács „[ú]gy határoz, hogy annak megakadályozása érdekében, hogy a volt libériai elnök, Charles Taylor, közvetlen családtagjai, különösen Jewell Howard Taylor és Charles Taylor Jr., illetve a volt Taylor-rezsim magas beosztású tisztségviselői vagy Charles Taylor környezetének tagjai, szövetségesei vagy társai, akiket [a Szankcióbizottság] megnevez, ne használják fel az általuk eltulajdonított pénzeszközöket és javakat a béke és stabilitás megsértésére Libériában és annak közvetlen térségében, valamennyi állam köteles azonnal befagyasztani a fent nevezett személyek vagy [a Szankcióbizottság] által megjelölt más személy tulajdonában vagy közvetlen, illetve közvetett ellenőrzése alatt álló, a jelen határozat meghozatalának időpontjában vagy azt követően a területén található pénzeszközöket, más pénzügyi eszközöket vagy gazdasági erőforrásokat, beleértve a bármelyiküknek vagy a nevükben vagy utasításukra eljáró, [a Szankcióbizottság] által megnevezett más személyeknek a tulajdonában vagy közvetlen, illetve közvetett ellenőrzése alatt álló jogalanyok tulajdonában levő pénzeszközöket, más pénzügyi eszközöket vagy gazdasági erőforrásokat, és megakadályozni azt, hogy állampolgárai vagy a területéről bárki közvetlenül vagy közvetve e személyek rendelkezésére bocsásson bármely egyéb pénzeszközt, más pénzügyi eszközt vagy gazdasági erőforrást, vagy hogy ezeket a saját javukra felhasználják”.

- 19 Az 1532. (2004) számú határozat 2. pontja néhány felmentést ad az 1. pontban említett intézkedések alól, többek között az érintett személyek alapvető és rendkívüli kiadásainak fedezéséhez szükségesek pénzeszközök, más pénzügyi eszközök és gazdasági erőforrások tekintetében. Ilyen felmentést az államok akkor adhatnak, ha azt a Szankcióbizottság az esettől függően nem ellenzi, illetőleg jóváhagyja.
- 20 Az 1532. (2004) számú határozat 4. pontjában a Biztonsági Tanács megbízta a Szankcióbizottságot, hogy jelölje meg az 1. pontban említett személyeket és szervezeteket, és közölje valamennyi állammal ezek listáját, továbbá tegye e listát rendszeresen naprakésszé, és hathavonta vizsgálja felül.
- 21 Az 1532. (2004) számú határozat 5. pontjában a Biztonsági Tanács úgy döntött, hogy az 1. pontban elrendelt intézkedéseket évente legalább egyszer felülvizsgálja, és az első felülvizsgálatra legkésőbb 2004. december 22-ig sort kell keríteni, és ekkor meg kell határozni az újabb meghozandó intézkedéseket.
- 22 Mivel a Tanács úgy ítélte meg, hogy e határozat végrehajtása érdekében a Közösség fellépése szükséges, 2004. április 29-én elfogadta a Libériával szembeni további korlátozó intézkedésekről szóló 2004/487/KKBP közös álláspontot (HL L 162., 116. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 3. kötet, 155. o.). E közös álláspont előírja az 1532. (2004) számú határozat 1. pontjában említett személyek és szervezetek közvetlen, illetve közvetett ellenőrzése alatt álló pénzeszközöknek és gazdasági erőforrásoknak az e határozatban megállapított feltételekkel megegyező feltételek szerint történő befagyasztását.
- 23 2004. április 29-én a Tanács az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alapján megalkotta a Libériával szembeni további korlátozó intézkedésekről szóló, 2004. április 29-i 872/2004/EK rendeletet (HL L 162., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 3. kötet, 148. o.).

24 E rendelet (4) preambulumbekzdése úgy szól, hogy „[t]ekintettel a hűtlenül kezelt pénzeszközök és források külföldre történő utalásának, valamint e hűtlenül kezelt pénzeszközök Charles Taylor és társai által a Libériában és a régióban fennálló béke és stabilitás aláásására történő felhasználásának a Libériára gyakorolt negatív hatására”, szükséges Charles Taylor és társai pénzeszközeinek a befagyasztása.

25 Az idézett rendelet (6) preambulumbekzdésének szövege szerint „[e]zek az intézkedések a Szerződés hatálya alá tartoznak, és ezért a verseny torzulásának elkerülése érdekében közösségi jogalkotásra van szükség ezek végrehajtásához, amennyiben a Közösséget érinti”.

26 A 872/2004 rendelet 1. cikke meghatározza, hogy mit kell érteni „pénzeszközök”, „pénzeszközök befagyasztása”, „gazdasági erőforrások” és „gazdasági erőforrások befagyasztása” alatt.

27 A 872/2004 rendelet 2. cikke értelmében:

„(1) Minden olyan pénzeszközt és gazdasági erőforrást be kell fagyasztani, amely a volt libériai elnök, Charles Taylor, Jewell Howard Taylor, és Charles Taylor Jr., illetve a következő – a Szankcióbizottság által meghatározott, és az I. mellékletben felsorolt – személyek és jogalanyok tulajdonában vagy közvetlen, illetve közvetett ellenőrzése alatt áll:

a) a volt libériai elnök, Charles Taylor egyéb közvetlen családtagjai;

- b) a volt Taylor-rezsim magas beosztású tisztségviselői, illetve egyéb közeli szövetségesek és kapcsolatok;
- c) jogi személyek, szervezetek és jogalanyok, melyek a fent említett személyek tulajdonában vagy közvetlen, illetve közvetett ellenőrzése alatt állnak;
- d) bármely természetes vagy jogi személy, amely a fent említett személyek nevében vagy utasítására jár el.

(2) Az I. mellékletben meghatározott természetes vagy jogi személyek, jogalanyok vagy szervezetek számára vagy javukra nem lehet pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat rendelkezésre bocsátani sem közvetlenül, sem közvetve.

(3) Tilos tudatosan és szándékosan olyan tevékenységekben részt venni, amelyeknek a közvetlen vagy közvetett célja vagy a hatása az (1) és (2) bekezdésben meghatározott intézkedések megghiúsítása.”

²⁸ A 872/2004 rendelet I. melléklete tartalmazza a 2. cikkben említett természetes és jogi személyek, szervezetek és jogalanyok listáját. A melléklet eredeti változatában a felperes neve nem szerepel.

²⁹ A 872/2004 rendelet 11. cikkének a) pontja értelmében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa vagy a Szankcióbizottság megállapításai alapján módosítsa a rendelet I. mellékletét.

30 A 872/2004 rendelet 3. cikkének szövege így rendelkezik:

„(1) A 2. cikktől eltérően a tagállamok II. mellékletben felsorolt illetékes hatóságai engedélyezhetik egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások feloldását vagy egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások hozzáférhetővé tételét, ha az illetékes hatóság úgy határozott, hogy az érintett pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások:

- a) alapvető kiadások fedezésére szükségesek, beleértve az élelmiszerek, bérlet vagy jelzálog, gyógyszerek és orvosi kezelés, adók, biztosítási díjak és közműdíjak költségeit;
- b) kizárólag az ésszerű tiszteletdíjak és a jogi szolgáltatások biztosításával kapcsolatos költségek megtérítésére szolgálnak;
- c) kizárólag a befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások szokásos eszköztartási és megtartási díjainak, valamint szolgáltatási díjainak kiegyenlítésére szolgálnak;

feltéve, hogy értesítette a Szankcióbizottságot az e pénzeszközök és gazdasági erőforrások hozzáféréseinek engedélyezése iránti szándékáról, és ezen értesítéstől számított két munkanapon belül nem kapott elutasító határozatot a Szankcióbizottságtól.

(2) A 2. cikktől eltérően a tagállamoknak a II. mellékletben felsorolt illetékes hatóságai engedélyezhetik egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások feloldását vagy egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági

erőforrások hozzáférhetővé tételét, ha az illetékes hatóság megállapítja, hogy a pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások rendkívüli kiadásokhoz szükségesek, feltéve, hogy az illetékes hatóság e megállapításáról értesítette a Szankcióbizottságot, és a Szankcióbizottság a megállapítást jóváhagyta.”

31 2004. június 15-én a Szankcióbizottság elfogadta az 1532. (2004) számú határozat 1. és 4. pontjának alkalmazására vonatkozó irányelveket (a továbbiakban: a Szankcióbizottság irányelvei).

32 A Szankcióbizottság irányelveinek „A követelések befagyasztásával érintett személyek listájának naprakésszé tétele és vezetése” címet viselő 2. pontja b) alpontja előírja, hogy a Szankcióbizottság gondosan megvizsgálja a tagállamok által e lista naprakésszé tételére előterjesztett kérelmeket, d) alpontja pedig, hogy a Szankcióbizottság hathavonta felülvizsgálja az említett listát, figyelembe véve többek között a személyek és/vagy szervezetek nevének törlésére vonatkozó, függőben lévő valamennyi kérelmet (lásd a következő pontot).

33 A Szankcióbizottság irányelveinek „A listáról való törlés” című 4. pontja előírja:

„a) A hatályban lévő eljárások sérelme nélkül, a kérelmező (a [Szankcióbizottság] összefoglaló listáján szereplő személy(ek), csoportok, vállalkozások és/vagy szervezetek) a lakóhelye és/vagy állampolgársága szerinti ország kormányához az esetének felülvizsgáltatására irányuló kérelmet nyújthat be. Ehhez a kérelmezőnek meg kell indokolnia a listáról való törlése iránti kérelmét, rendelkezésre kell bocsátania a szükséges információt és kérnie kell kérelmének támogatását.

b) Annak a kormánynak, amely a kérelem címzettje (kérelmezett kormány) meg kell vizsgálnia minden jelentőséggel bíró információt, majd kétoldalú viszony-

latban fel kell vennie a kapcsolatot a listára való felvételt javasló kormány(nal (kormányokkal) (azonosító kormány(ok)) kiegészítő információ kérése és a listáról való törléssel kapcsolatos egyeztetés végett.

- c) A listára való felvételt eredetileg kérő kormány(ok) információ-kiegészítést is kérhet(nek) a kérelmező tartózkodása vagy állampolgársága szerinti országtól. A kérelmezett kormány és az azonosító kormány(ok) a kétoldalú egyeztetések során szükség szerint konzultálhatnak a [Szankcióbizottság] elnökével.

- d) Amennyiben, miután megvizsgálta az információ-kiegészítéseket, a kérelmezett kormány helyt kíván adni a listáról való törlés iránti kérelemnek, meg kell kísérelnie az azonosító kormány(ok) meggyőzését, hogy együttesen vagy külön-külön törlési kérelmet terjesszenek elő a [Szankcióbizottságnak]. A kérelmezett kormány, a fenti 3. pont b) és c) bekezdésében leírt hallgatólágos jóváhagyási eljárás keretében, törlési kérelmet terjeszthet [a Szankcióbizottság] elé anélkül, hogy a kérelemhez mellékelné az azonosító kormány(ok) kérelmét;

- e) Az elnök ideiglenes választ ad a listáról való törlés iránt benyújtott, a kétnapos rendes határidő vagy a meghosszabbított határidő alatt el nem bírált kérelemre.”

34 2004. június 14-én a Szankcióbizottság úgy döntött, hogy módosítja azoknak a személyeknek és szervezeteknek a listáját, akikre alkalmazni kell a Biztonsági Tanács 1532. (2004) számú határozatának 1. pontjában felsorolt intézkedéseket. A felperes neve megjelenik e módosított listán, és ott úgy szerepel, mint az Exotic Tropical Timber Enterprises cég tulajdonosa és Charles Taylor volt elnök egyik fő pénzügyi támogatója.

- 35 A 872/2004 rendelet módosításáról szóló, 2004. június 22-i 1149/2004/EK bizottsági rendelettel (HL L 222., 17. o.), a 872/2004 rendelet I. mellékletének helyébe az 1149/2004 rendelet melléklete lépett. Ez az új I. melléklet 13. pontjában tartalmazza a felperes nevét, akit a következőképpen azonosít:

„Leonyid Minin (alias a) Blavstein; b) Blyuvshtein; c) Blyafshtein; d) Bluvshstein; e) Blyufshtein; f) Vladimir Abramovich Kerler; g) Vladimir Abramovich Popiloveski; h) Vladimir Abramovich Popela; i) Vladimir Abramovich Popelo; j) Wulf Breslan; k) Igor Osols). Születési dátum: a) 1947. december 14.; b) 1946. október 18.; c) ismeretlen. Állampolgársága: ukrán. Német (Minin névre szóló) útlevélei száma: a) 5280007248D; b) 18106739D. Izraeli útlevélei száma: a) 6019832 (1994. 11. 06-tól 1999. 11. 05-ig); b) 9001689 (1997. 01. 23-tól 2002. 01. 22-ig); c) 90109052 (1997. 11. 26.). Orosz útlevele száma: KI0861177. Bolíviai útlevele száma: 65118. Görög útlevele: nincsenek adatok. Az Exotic Tropical Timber Enterprises tulajdonosa.”

- 36 2004. december 21-én, a Biztonsági Tanács meghozta az 1579. (2004) számú határozatát. A Biztonsági Tanács, miután megvizsgálta többek között az 1532. (2004) számú határozat 1. pontjában kibocsátott intézkedéseket, és úgy ítélte meg, hogy a libériai helyzet továbbra is fenyegeti a térségben a nemzetközi békét és biztonságot, kimondta, hogy ezek az intézkedések hatályban maradnak annak érdekében, hogy megakadályozzák Charles Taylor volt elnököt, közvetlen családtagjait, a volt Taylor-rezsim magas beosztású tisztségviselőit vagy más közeli szövetségeseit és társait abban, hogy az általuk eltulajdonított pénzeszközöket és javakat a béke és stabilitás helyreállításának megakadályozására használják fel Libériában és annak közvetlen térségében, és újból megerősítette, hogy szándékában áll ezeket az intézkedéseket évente egyszer áttekinteni.
- 37 2005. május 2-án a Szankcióbizottság arról határozott, hogy további azonosító jellegű információval szolgál a Biztonsági Tanács 1532. (2004) számú határozatának 1. pontjában említett személyek, csoportok és szervezetek listáján található bejegyzésekhez.

- 38 A 872/2004 rendelet módosításáról szóló, 2005. június 9-i 874/2005/EK bizottsági rendelettel (HL L 146., 5. o., a továbbiakban: megtámadott rendelet) a 872/2004 rendelet I. melléklete helyébe a megtámadott rendelet I. melléklete lépett. Ez az új I. melléklet 14. pontjában tartalmazza a felperes nevét, akit a következőképpen azonosít:

„Leonyid Yuhimovich Minin (alias a) Blavstein; b) Blyuvshstein; c) Blyafshstein; d) Bluvshstein; e) Blyufshstein; f) Vladamir Abramovich Kerler; g) Vladimir Abramovich Kerler; h) Vladimir Abramovich Popilo-Veski i) Vladimir Abramovich Popiloveski, j) Vladimir Abramovich Popela, k) Vladimir Abramovich Popelo, l) Wulf Breslan, m) Igor Osols). Születési idő: a) 1947. 12. 14.; b) 1946. 10. 18. Születési hely: Odessza, Szovjetunió (ma Ukrajna). Állampolgársága: izraeli. (Minin névre szóló) hamis német útlevélei száma: a) 5280007248D; b) 18106739D. Izraeli útlevélei száma: a) 6019832 (érvényes: 1994. 11. 06-tól 1999. 11. 05-ig); b) 9001689 (érvényes: 1997. 01. 23-tól 2002. 01. 22-ig); c) 90109052 (kibocsátották: 1997. 11. 26-án). Orosz útlevéle száma: KI0861177. Bolíviai útlevéle száma: 65118. Görög útlevéle: nincsenek adatok. Egyéb információ: az Exotic Tropical Timber Enterprises tulajdonosa.”

- 39 2005. december 20-án, a Biztonsági Tanács meghozta az 1647. (2005) számú határozatát. A Biztonsági Tanács, miután megvizsgálta többek között az 1532. (2004) számú határozat 1. pontjában kibocsátott intézkedéseket, és úgy ítélte meg, hogy a libériai helyzet továbbra is fenyegeti a térségben a nemzetközi békét és biztonságot, kimondta, hogy ezek az intézkedések hatályban maradnak, és újból megerősítette, hogy szándékában áll ezeket az intézkedéseket évente egyszer áttekinteni.

Az eljárás

- 40 Leonid Minin az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. szeptember 3-án érkezett, T-362/04. szám alatt nyilvántartásba vett keresetlevelével az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján benyújtotta a jelen keresetet.

- 41 Az Elsőfokú Bíróság második tanácsának elnöke 2004. december 8-i, illetőleg 2005. február 21-i végzésével megengedte, hogy a Tanács, illetve Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzék. A Tanács beavatkozási beadványát a megállapított határidőn belül benyújtotta. Az Egyesült Királyság az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. április 19-én érkezett levelében az Elsőfokú Bíróságot arról tájékoztatta, hogy nem terjeszt elő beavatkozási beadványt, de fenntartja jogát az esetleg tartandó tárgyaláson való részvételre.
- 42 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (második tanács) megnyitotta az eljárás szóbeli szakaszát, és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 64. cikkében előírt pervezető intézkedések keretében a felekhez írásban kérdéseket intézett, illetve felhívta őket, hogy a tárgyalásig azokra írásban válaszoljanak. A felperes és az alperes e felhívásnak eleget tettek.
- 43 Az Elsőfokú Bíróság a felek – kivéve az Egyesült Királyságot, amely kimentette magát – szóbeli előadásait és az általa feltett kérdésekre adott válaszait a 2006. szeptember 13-i tárgyaláson meghallgatta.

A felek kérelmei

- 44 Keresetlevelében a felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- semmisítse meg az 1149/2004 rendelet mellékletének 13. pontját;
 - semmisítse meg teljes egészében az említett rendeletet;

- állapítsa meg, hogy a 872/2004 és az 1149/2004 rendeletek nem alkalmazhatók az EK 241. cikk szerint.

45 A Bizottság ellenkérelmében azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- a keresetet – részben mint elfogadhatatlant, részben pedig mint alaptalant – utasítsa el;
- a felperes válaszában felhozott új jogalapokat – mint elfogadhatatlant vagy mint alaptalant – utasítsa el;
- kötelezze a felperest a költségek viselésére.

46 A Tanács beavatkozási beadványában azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság utasítsa el a keresetet.

47 A felperes az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott írásbeli válaszában előadja, hogy tekintettel a 874/2005 rendelet megalkotására, módosítani kívánja eredeti kereseti kérelmeit. Ettől kezdve azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott rendelet mellékletének 14. pontját;

- semmisítse meg a megtámadott rendelettel módosított 872/2004 rendeletet annyiban, amennyiben az 2. cikkében előírja a felperes pénzeszközeinek és gazdasági erőforrásainak befagyasztását.

48 A tárgyaláson a felperes egyrészt elállt az illetéknéppen módosított kereseti kérelmének második részétől, másrészt pedig kérte az alperes kötelezését a költségek viselésére; ez a tárgyalásról készült jegyzőkönyvben rögzítésre került.

A kereset elfogadhatóságáról és tárgyról

49 A felperes eredeti kereseti kérelmeinek a fenti 44. pontban megjelölt módon megfogalmazott első része az 1149/2004 rendeletnek a 872/2004 rendelet I. mellékletét felváltó melléklete 13. pontjának a megsemmisítésére irányult.

50 Minthogy a 872/2004 rendelet ily módon felváltott I. mellékletének helyébe az eljárás folyamán a megtámadott rendelet melléklete lépett, az Elsőfokú Bíróság felhívta a feleket e ténynek a jelen eljárás folytatására vonatkozó következményeivel kapcsolatos írásbeli észrevételeik előterjesztésére.

51 A felperes ezért a fenti 47. pontban foglaltak szerint módosította kereseti kérelmeit. Tekintettel a jelen ügy körülményeire, a Bizottság nem emelt elvi kifogást a keresetmódosítással szemben. A keresetmódosítás elvben összhangban áll az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlatával, miszerint abban az esetben, ha magán-személy pénzeszközeit befagyasztó intézkedés helyébe az eljárás során ugyanilyen tárgyú intézkedés lép, azt olyan új ténynek kell tekinteni, amely lehetővé teszi, hogy a felperes kereseti kérelmeit, jogalapjait és érveit kiterjessze az utóbbi intézkedésre

(lásd az Elsőfokú Bíróságnak a T-306/01. sz., Yusuf és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ügyben 2005. szeptember 21-én hozott ítélete [EBHT 2005., II-3533. o., jelenleg fellebbezés alatt, a továbbiakban: a Yusuf-ügyben hozott ítélet] 71–74. pontját, valamint a T-315/01. sz., Kadi kontra Tanács és Bizottság ügyben ugyanaznap hozott ítélet [EBHT 2005., II-3649. o., jelenleg fellebbezés alatt, a továbbiakban: a Kadi-ügyben hozott ítélet] 52–55. pontját, továbbá az említett pontokban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 52 Egyébiránt, mivel a felperes elállt az illetéknéppen módosított kereseti kérelmének második részétől, meg kell állapítani, hogy a kereset tárgya a továbbiakban a megtámadott rendelet melléklete 14. pontjának a megsemmisítésére vonatkozik, amely pont fenntartja a felperes nevét azoknak a személyeknek a listáján, akiknek pénzeszközeit a 872/2004 rendelet értelmében be kell fagyasztani.
- 53 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a megtámadott rendelet az EK 249. cikk értelmében vett rendelet (lásd e tekintetben és megfelelő módosítással a Yusuf-ügyben hozott ítélet 184–188. pontját), nem pedig egy sor összefüggő egyéni határozat, amint azt a felperes tévesen állítja. Az említett rendelet 14. pontja osztozik e rendeleti jellegben, tehát – ellentétben a Bizottság álláspontjával – az nem a felperesnek címzett egyéni határozat. Ettől függetlenül az aktus a felperest közvetlenül és személyében érinti, minthogy név szerint megjelöli mellékletének 14. pontjában (lásd ilyen értelemben és megfelelő módosítással az Elsőfokú Bíróságnak a Yusuf-ügyben hozott ítélet 186. pontját és a T-253/02. sz., Ayadi kontra Tanács ügyben 2006. július 12-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-2139. o., jelenleg fellebbezés alatt, a továbbiakban: az Ayadi-ügyben hozott ítélet] 81. pontját). Ezért a felperesnek a rendelet megsemmisítésére irányuló kérelme elfogadható.

Az ügy érdeméről

1. A felek ténybeli előadásai

- 54 A felperest nyilatkozata szerint Leonid Mininnek hívják és tel-avivi (Izrael) illetőségű izraeli állampolgár, noha a jelen jogvita alapját képező tényállás idején Olaszor-

szágban lakott. A felperes hozzáteszi, hogy az 1149/2004 rendelet megalkotását követően a Közösségben található minden pénzeszközét és gazdasági erőforrását befagyasztották, így előadása szerint még fiával sem foglalkozhat, továbbá fabehozattal és -kivitellel foglalkozó cégének ügyvezetői tevékenységét sem folytathatja. A felperes hangsúlyozza egyébként, hogy az Olaszországban az ellene fegyverkereskedelem miatt indított büntetőeljárást megszüntették.

- 55 Ezzel kapcsolatban azonban a Bizottság és a Tanács utalnak az 1343. (2001) számú határozat (lásd a fenti 13. pontot) 19. pontjában említett szakértői csoport 2001. október 26-i jelentésére. A Bizottság és a Tanács szerint különösen e jelentés 15–17., valamint 207. és azt követő pontjaiból kitűnik, hogy amikor az olasz hatóságok 2000. augusztus 5-én letartóztatták, a felperes birtokában több, őt a Libériába irányuló fegyverkereskedelemmel összefüggésbe hozó dokumentum volt. A felperes a szakértői csoport által a fogdában fogatosított kihallgatása során bevallotta, hogy a Libériába irányuló fegyverkereskedelem körébe tartozó több ügyletben szerepet játszott. Egyébként a felperes olaszországi felmentését – a Bizottság és a Tanács előadása szerint – az olasz bíróságok a felperes ellen Olaszországban indított büntetőeljárás lefolytatására vonatkozó területi joghatóságuk hiányával indokolták.

2. *A jogkérdésről*

- 56 Kereseti kérelmeinek alátámasztására a felperes két jogalapot hoz fel; az elsőt a Közösségnek a 872/2004 rendelet, az 1149/2004 rendelet és a megtámadott rendelet (a továbbiakban együtt: a megtámadott rendeletek) megalkotására vonatkozó hatásköre hiányára, a másodikat pedig alapvető jogainak megsértésére alapítja.

A Községnek a megtámadott rendeletek megalkotására vonatkozó hatásköre hiányára alapított, első jogalapról

- 57 Ez a jogalap két részre oszlik, közülük a második kifejtésére a felperes válasának előterjesztésekor került sor.

A jogalap első részéről

– A felek érvei

- 58 A jogalap első részében a felperes előadja először is, hogy a Biztonsági Tanács határozatai kizárólag azokat az államokat érintik, amelyek a határozatok címzettjei, és hogy e határozatok – ellentétben a közösségi rendeletekkel, amelyeknek a tagállamokban mindenkire kötelező, közvetlen hatályuk van – közvetlenül nem vonatkozhatnak magánszemélyekre. A felperes szerint a megtámadott rendeletek így „hozzáadott értéket” adtak a Biztonsági Tanács határozataiban előírt szankciókhoz, amely határozatok rendelkezéseit – tudniillik az Unió területén érvényesülő közvetlen hatályt – átvették, ami normatív szempontból nem indokolt. Szerinte ugyanis a Község csupán átruházott hatáskörrel rendelkezik. Az EK 295. cikkből kitűnik, hogy a Község nem rendelkezik saját hatáskörrel a tulajdoni rendet illetően. Ezért a Községnek szerinte nincs hatásköre olyan aktus kibocsátására, amellyel magánszemélytől elvonják tulajdonát. Ez a szerep a tagállamokra hárul; a felperes szerint kizárólag a tagállamoknak van jogkörük a Biztonsági Tanács által elfogadott egyéni gazdasági szankciókat közvetlen és kötelező hatállyal felruházni.

- 59 A felperes előadja másodsorban, hogy az EK 60. cikkben és az EK 301. cikkben előírt intézkedések címzettjei a harmadik országok. Következésképpen ezek a cikkek álláspontja szerint nem képeznek megfelelő jogalapot magánszemélyeket érintő és

azokra közvetlen hatást gyakorló büntető vagy megelőző intézkedések elfogadására. Ilyen intézkedések elfogadása nem tartozik a Közösség hatáskörébe, ellentétben egyfelől a 234/2004 rendelettel Libéria ellen elrendelt kereskedelmi természetű korlátozó intézkedésekkel, másfelől pedig az Elsőfokú Bíróság által a T-184/95. sz., Dorsch Consult kontra Tanács és Bizottság ügyben 1998. április 28-án hozott ítéletében (EBHT 1998., II-667. o.) vizsgált, Irak elleni kereskedelmi embargós intézkedésekkel.

- 60 A felperes szerint a megtámadott rendeletekkel bevezetett rendszer önkényes jellege kiviláglik, ha azt összehasonlítjuk a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság tekintetében a pénzkészletek befagyasztásáról és a befektetések tilalmáról, valamint az 1295/98/EK és az 1607/98/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 1999. június 15-i 1294/1999/EK tanácsi rendelettel (HL L 153., 63. o.) bevezetett rendszerrel. A felperes rámutat arra, hogy az utóbbi rendelettel érintett személyekre – e rendelet 2. cikke értelmében – úgy tekintettek, mint akik az érintett kormányok „nevében járnak el, vagy azt állítják, hogy e kormányok nevében járnak el”. Hozzáteszi, hogy az 1294/1999 rendelet a tagállamoknak címzett normákat tartalmazott, és olyan pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseket vett át, amelyeket a tagállamok nemzeti szinten már alkalmaztak.
- 61 A tárgyaláson a felperes az érvelése e második részének egyik változatát bontotta ki, amikor előadta, hogy mivel Charles Taylort még a megtámadott rendeletek megalkotását megelőzően elűzték a hatalomból Libériában, a megtámadott rendeletek már nem alapulhattak csak az EK 60. cikkben és az EK 301. cikkben, hanem az EK 308. cikkben foglalt kiegészítő jogalapon kellett volna nyugodniuk. A felperes ezzel kapcsolatban a Yusuf-ügyben hozott ítélet 125. és azt követő pontjaira hivatkozott.
- 62 A felperes előadja harmadsorban, hogy követeléseinek befagyasztása semmiféle összefüggésben sincs a 872/2004 rendelet (6) preambulumbekzdésében foglalt „a verseny torzulásának elkerülése” céllal, minthogy nincs semmiféle vállalkozások közötti megállapodás. Hasonlóképpen, a felperes előadja, hogy nem látja, miként sérthetné a tőke szabad mozgását a nem tisztán szerzett, de az Unió gazdaságához képest neveltséges összegű tőke.

63 A Bizottság és a Tanács vitatják a felperes által az írásbeli szakaszban előadott összes érv megalapozottságát. Szerintük egyébként az ezekkel megegyező vagy ezekhez hasonló érveket az Elsőfokú Bíróság a Yusuf-, a Kadi- és az Ayadi-ügyben hozott ítéleteiben elutasította.

64 A felperes által a tárgyaláson a Yusuf-ügyben hozott ítélet 125. és azt követő pontjai alapján kifejtett érvelés (lásd a fenti 61. pontot) a Bizottság szerinti új jogalap, amelynek az eljárás során való felhozatalát az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-a tiltja, ha az nem olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

65 A felperes lényegében azt állítja, hogy kizárólag a tagállamoknak van jogkörük magánszemélyekkel szemben közvetlen és kötelező hatállyal rendelkező intézkedések elfogadásával a Biztonsági Tanács által elrendelt gazdasági szankciókat életbe léptetni.

66 Ezt az érvelést már az elején el kell utasítani, lényegében a Yusuf-ügyben hozott ítéletben (107–171. pont), a Kadi-ügyben hozott ítéletben (87–135. pont) és az Ayadi-ügyben hozott ítéletben (87–92. pont) foglaltakkal megegyező indokok miatt (a közösségi bíróságnak arról a lehetőségéről, hogy lényegében azonos kérdésekről határozó korábbi ítéletre utaljanak valamely ítélet indokolásaként lásd a Bíróságnak a C-229/04. sz., Crailsheimer Volksbank ügyben 2005. október 25-én hozott ítélete [EBHT I-9273. o.] 47–49. pontját és az Ayadi-ügyben hozott ítélet 90. pontját; lásd továbbá ilyen értelemben a Bíróságnak a C-204/00. P. sz., Aalborg Portland kontra Bizottság ügyben 2002. június 5-én hozott végzése [az EBHT-ban még nem tették közzé] 29. pontját, valamint – megfelelő módosítással – a Bíróságnak a C-155/98. P. sz., Alexopoulou kontra Bizottság ügyben 1999. július 1-jén hozott ítélete [EBHT 1999., I-4069. o.] 13. és 15. pontját).

- 67 Egyrészt ugyanis az Elsőfokú Bíróság a Yusuf-, a Kadi- és az Ayadi-ügyben hozott ítéleteiben kimondta, hogy amennyiben az EK-Szerződés értelmében a Közösség olyan hatásköröket vett át, amelyeket az Egyesült Nemzetek Alapokmányának hatálya alá tartozó körben korábban a tagállamok gyakoroltak, az Alapokmány rendelkezései a Közösséget kötelező hatállyal rendelkeznek (a Yusuf-ügyben hozott ítélet 253. pontja), és a Közösség – hatáskörei gyakorlása során – a létrehozásáról szóló szerződés alapján köteles meghozni minden szükséges rendelkezést ahhoz, hogy tagállamai számára lehetővé tegye a tagállamokat az Egyesült Nemzetek Alapokmánya alapján terhelő kötelezettségeknek való megfelelést (a Yusuf-ügyben hozott ítélet 254. pontja).
- 68 Másrészt az Elsőfokú Bíróság kimondta ugyanezekben az ítéletekben, hogy a Közösség az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alapján jogosult közvetlenül magánszemélyeket sújtó korlátozó intézkedések meghozatalára, ha ezt az EU-Szerződésnek a KKBP-re vonatkozó rendelkezései értelmében elfogadott közös álláspont vagy együttes fellépés előírja, és amennyiben az ilyen intézkedések ténylegesen az egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére, korlátozására vagy teljes megszakítására irányulnak (a Yusuf-ügyben hozott ítélet 112–116. pontja). Ezzel szemben a valamely harmadik ország területével vagy az országot irányító rezsimmel semmilyen összefüggésben nem lévő korlátozó intézkedések nem alapíthatók pusztán ezekre a rendelkezésekre (a Yusuf-ügyben hozott ítélet 125–157. pontja). Mindazonáltal, az EK 60. cikk, az EK 301. cikk és az EK 308. cikk alapján a Közösség jogosult ilyen intézkedéseket elfogadni (a Yusuf-ügyben hozott ítélet 158–170. pontja és az Ayadi-ügyben hozott ítélet 87–89. o.).
- 69 Jelen esetben azonban, az EU-Szerződés V. címe rendelkezéseinek alkalmazásával elfogadott 2004/487 közös álláspontban a Tanács megállapította, hogy – az EK-Szerződésben a Közösség részére biztosított hatáskörök keretei között – a Közösség fellépésére van szükség a Biztonsági Tanács 1532. (2004) számú határozatának megfelelően a Charles Taylor és társai elleni bizonyos korlátozó intézkedések végrehajtása érdekében, és a Közösség ezeket az intézkedéseket a megtámadott rendeletekkel léptette életbe (lásd ilyen értelemben és megfelelő módosítással a Yusuf-ügyben hozott ítélet 255. pontját).
- 70 A jelen ügy sajátos körülményei között rá kell azonban mutatni arra, hogy a megtámadott rendeletek jogalapjául csupán az EK 60. cikk és az EK 301. cikk szolgálnak. Függetlenül a felperes által e tekintetben a tárgyaláson a Yusuf-ügyben

hozott ítélet 125. és azt következő pontjaira hivatkozással előadott érvelés (lásd a fenti 61. pontot) jogi minősítésétől, szükséges tehát annak vizsgálata, hogy a felperest Charles Taylor volt libériai elnök társaként sújtó szankciók ténylegesen harmadik országgal fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére, korlátozására vagy teljes megszakítására irányulnak-e, ami annak vizsgálatát feltételezi, hogy valamely harmadik ország területével vagy az országot irányító rezsimmel elegendő összefüggést mutatnak-e fel.

- 71 Az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy – figyelembe véve a Biztonsági Tanács határozatait, a KKBP közös álláspontokat és a jelen ügyben felmerülő közösségi aktusokat – ez fennáll, még akkor is, ha Charles Taylort 2003 augusztusától eltávolították a libériai elnöki hatalomból.
- 72 A Biztonsági Tanács változatlan értékelése szerint ugyanis – és ezt az Elsőfokú Bíróságnak nem tiszte megkérdőjelezni – a libériai helyzet továbbra is fenyegeti a nemzetközi békét és biztonságot a régióban, és a Charles Taylorrel és társaival szemben hozott korlátozó intézkedések továbbra is szükségesek annak megakadályozásához, hogy az említett személyek az általuk eltulajdonított pénzeszközöket és javakat a béke és stabilitás helyreállításának megakadályozására használják fel Libériában és annak térségében (lásd különösen a fenti 12., 14., 15., 18. és 36. pontot a 2001–2005 közötti időszak vonatkozásában, és a fenti 39. pontot 2005. december 20. utáni időszakra vonatkozólag).
- 73 Hasonlóképpen, a 872/2004 rendelet (4) preambulumbekkezdése szerint, „[t]ekintettel a hűtlenül kezelt pénzeszközök és források külföldre történő utalásának, valamint e hűtlenül kezelt pénzeszközök Charles Taylor és társai által a Libériában és a régióban fennálló béke és stabilitás aláadására történő felhasználásának Libériára gyakorolt negatív hatására, szükséges Charles Taylor és társai pénzeszközeinek a befagyasztása”.

- 74 Az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy mivel az a szerv, amelyre a nemzetközi közösség a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával kapcsolatos legfőbb szerepkört ruházta, úgy ítéli meg, hogy Charles Taylor és társai továbbra is képesek aláásni a békét Libériában és a szomszédos országokban, a velük szemben elrendelt korlátozó intézkedések valamely harmadik ország területével vagy az országot irányító rezsimmel elegendő összefüggést mutatnak fel ahhoz, hogy azokra úgy lehessen tekinteni, mint amelyek az EK 60. cikk és az EK 301. cikk értelmében „egy [...] harmadik országgal fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére, korlátozására vagy teljes megszakítására irányul[nak]”. Következésképpen a Közösség jogosult a kérdéses intézkedéseket e rendelkezések alapján meghozni.
- 75 A felperes által az első jogalap első részében felhozott, az ügyet jobban megközelítő érvek ezt a megállapítást nem igazolhatják meg.
- 76 Azt az érvet, miszerint a megtámadott rendeletek indokolatlanul adtak „hozzáadott értéket” a Biztonsági Tanács határozataiban előírt szankciókhoz azáltal, hogy e rendeletek a Közösség területén közvetlen hatállyal bírnak, a Bizottság helyesen utasította vissza, amikor rámutatott arra egyrészt, hogy az EK 60. cikk és az EK 301. cikk nem korlátozzák a végrehajtásokat biztosító aktusok megválasztását, másrészt pedig hogy az 1532. (2004) számú határozat sem állít fel különösebb alaki korlátokat azokkal a végrehajtási intézkedésekkel kapcsolatban, amelyeket az ENSZ-tagállamoknak közvetlenül vagy – mint jelen ügyben – azon nemzetközi szervezetek révén kell elfogadniuk, amelyeknek tagjai. Épp ellenkezőleg, e határozat a végrehajtásához „szükséges intézkedések” megtételére hív fel. E tekintetben a Bizottság és a Tanács helyesen állítják, hogy valamely közösségi rendelet megalkotását nyilvánvaló egységességi megfontolások indokolják, és ez lehetővé teszi annak elkerülését, hogy az érintettek pénzeszközeit átutalják vagy elrejtse az alatt az idő alatt, amelyre a tagállamoknak valamely irányelv vagy határozat végrehajtásához szükségük lenne.
- 77 Ami azt az érvet illeti, miszerint a Közösség megsérti az EK 295. cikket azzal, hogy elrendeli magánszemélyek pénzeszközeinek befagyasztását, még ha feltételezzük is, hogy a szóban forgó intézkedések érintik a tulajdoni rendet (e tekintetben lásd a

Yusuf-ügyben hozott ítélet 299. pontját), elegendő rámutatni arra, hogy – a kérdéses rendelkezés ellenére – az EK-Szerződés más rendelkezései felhatalmazzák a Közösséget magánszemélyek tulajdonjogára kiható megtorló vagy védintézkedések meghozatalára. Így van ez például a versenyjog (EK 83. cikk) és a kereskedelempolitika (EK 133. cikk) területén. Ez a helyzet – mint jelen ügyben is – az EK 60. cikk és EK 301. cikk alapján tett intézkedések esetében is.

- 78 Ami végül azt az érvet illeti, miszerint a felperes követeléseinek befagyasztása semmiféle összefüggésben sincs a 872/2004 rendelet (6) preambulumbekkezdésében foglalt „a verseny torzulásának elkerülése” céllal, igaz az, hogy az az állítás, miszerint a verseny torzulásának veszélye forog fenn, amelyet az említett preambulumbekkezdés szerint e rendelettel kívántak elhárítani, nem meggyőző (lásd ilyen értelemben és megfelelő módosítással a Yusuf-ügyben hozott ítélet 141–150. pontját és a Kadi-ügyben hozott ítélet 105–114. pontját).
- 79 Azonban amint arra az Elsőfokú Bíróság az Ayadi-ügyben hozott ítélet 165. pontjában emlékeztetett, valamely rendelet indokolását összességében kell vizsgálni. Az ítélkezési gyakorlat szerint az a formahiba, amely valamely rendelet esetében abban áll, hogy az egyik preambulumbekkezdés téves szöveget tartalmaz, nem vezethet a rendelet megsemmisítéséhez, mivel a többi preambulumbekkezdése önmagában elegendő indokolást nyújt (a Bíróságnak a 119/86. sz., Spanyolország kontra Tanács és Bizottság ügyben 1987. október 20-án hozott ítélete [EBHT 1987., 4121. o.] 51. pontja és az Elsőfokú Bíróságnak a T-129/95., T-2/96. és T-97/96. sz., Neue Maxhütte Stahlwerke és Lech-Stahlwerke kontra Bizottság egyesített ügyekben 1999. január 21-én hozott ítélete [EBHT 1999., II-17. o.] 160. pontja). A jelen esetben erről van szó.
- 80 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EK 253. cikkben megkövetelt indokolásnak világosan és egyértelműen kifejezésre kell juttatnia a Tanács érvelését oly módon, hogy az érdekelt megismerhessék abból a megtett intézkedések indokait, és hogy a közösségi bíróság a jogi aktus felülvizsgálatát elvégezhesse. Az indokolási kötelezettség betartását nemcsak a jogi aktus szövege alapján kell megítélni, hanem kontextusára és a kérdéses témakörre vonatkozó jogszabályok összességére is tekintettel. Amikor, mint a jelen ügyben, általános hatáskörű jogi aktusról van szó, az indokolás szorítkozhat egyfelől az aktus elfogadásához vezető általános helyzet, másfelől az általa elérni kívánt általános célok megjelölésére (lásd különösen a C-342/03. sz., Spanyolország kontra Tanács ügyben 2005. március

10-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1975. o.] 55. pontját). Ha a vitatott jogi aktusból kiderül az intézmények által elérni kívánt lényegi célkitűzés, felesleges lenne megkövetelni, hogy az intézmény az általa hozott valamennyi szakmai döntést külön megindokolja. (lásd a Bíróságnak a C-344/04. sz., IATA és ELFAA ügyben 2006. január 10-én hozott ítélete [EBHT 2006., I-403. o.] 66. és 67. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

81 Jelen esetben a 872/2004 rendelet bevezető hivatkozásai, valamint különösen (1)–(5) preambulumbekzdései teljes mértékben eleget tesznek e követelményeknek, többek között azért, hogy utalnak egyrészt az EK 60. cikke és az EK 301. cikke, másrészt pedig a Biztonsági Tanács 1521. (2003) és 1532. (2004) számú határozataira, valamint a 2004/137 és 2004/487 közös álláspontokra.

82 Egyébként a megtámadott rendeletnek azt a részét, amelyben a felperest a mellékletben név szerint olyan személyként jelöli meg, akivel szemben pénzeszközbefagyasztásra vonatkozó egyéni intézkedést kell hozni, kielégítően megindokolja a rendeletnek a felperes Szankcióbizottság általi megjelelésére utaló (2) preambulumbekzdése.

83 Az előzőekből következik, hogy az első jogalap első felét el kell utasítani.

Az első jogalap második részéről

– A felek érvei

84 A jogalap második, a felperes válaszában előterjesztésekor kifejtett részében a felperes a szubszidiaritás elvének megsértésére hivatkozik, amely szerinte a jelen jogvita középpontjában áll.

- 85 A Bizottság – bár e kifogást a felperes válaszában először felhozott jogalapként elfogadhatatlannak tartja – úgy ítéli meg, hogy a felperes mindenesetre nem támasztotta alá érveit.
- 86 A Bizottság szerint az EK 60. cikk és az EK 301. cikk egyértelmű és fenntartás nélküli hatáskör-átruházást valósítottak meg a Közösség javára. E hatáskör kizárólagos, ezért álláspontja szerint a szubszidiaritás elve jelen esetben nem alkalmazható.
- 87 Végül, a Bizottság és a Tanács azt állítják, hogy még akkor is, ha feltételeznénk, hogy a szubszidiaritás elvét jelen ügyben alkalmazni kell, az EK 60. cikkben a tagállamoknak meghagyott másodlagos szerep annak elismerésével jár, hogy a pénzeszköz-befagyasztási intézkedés céljait hatékonyabban el lehet érni közösségi szinten. Álláspontjuk szerint jelen esetben ez a helyzet.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 88 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi bíróságnak joga van az eset körülményeihez képest eldönteni azt, hogy az igazságszolgáltatás megfelelő működése biztosításának a követelménye igazolhatja-e valamely jogalap érdemi elutasítását anélkül, hogy a bíróság előzőleg a jogalap elfogadhatóságáról határoznék (ilyen értelemben lásd az Elsőfokú Bíróságnak a T-217/99., T-321/99. és T-222/01. sz., Sinaga kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. szeptember 13-án hozott ítélete [az EBHT-ban még nem tették közzé – EBHT 2006., II-67. o.*] 68. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 89 Jelen esetben azonban, akárhogyan is, a szubszidiaritás elvének állítólagos megsértésére alapított kifogást, az Ayadi-ügyben hozott ítélet 106–110., 112. és

113. pontjában a Chafiq Ayadi által lényegében azonos jogalapra válaszul kifejtettekkel lényegében azonos indokok miatt – mint alaptalant – el kell utasítani. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis úgy ítéli meg, hogy a szubszidiaritás elvére az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alkalmazási körében még akkor sem lehet hivatkozni, ha ez az elv nem tartozik a Közösség kizárólagos hatáskörébe.

- ⁹⁰ Az előzőekből következik, hogy az első jogalap második részét, ebből következőleg pedig az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

Az alapvető jogok megsértésére alapított, második jogalap megsértéséről

- ⁹¹ Ez a jogalap három részre oszlik, közülük a harmadik kifejtésére a felperes válaszána előterjesztésekor került sor.

A második jogalap első és második részéről

– A felek érvei

- ⁹² A jogalap első részében a felperes a tulajdonhoz való jog megsértésére hivatkozik; ez a jog szerinte szerepel azok között az alapvető jogok között, amelyeket a Közösség

köteles tiszteletben tartani (a Bíróságnak a 44/79. sz. Hauer-ügyben 1979. december 13-án hozott ítélete [EBHT 1979., 3727. o.]), többek között az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (EJEE) első kiegészítő jegyzőkönyve alapján.

- 93 A felperes elismeri, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint ez a jog akkor és annyiban korlátozható, amennyiben e korlátozások a Közösség általános érdekét szolgálják. Rámutat azonban arra, hogy a megtámadott rendeletek egyetlen ilyen jellegű célt sem jelölnek meg. Szerinte különösen nem tekinthető ilyennek a verseny bármilyen torzulásának elkerülésére vonatkozó cél, amely jelen ügyben egyáltalán nem bír jelentőséggel (lásd a fenti 61. pontot). Ami a „Charles Taylor diktátor és »bérencei«” által elkövetett lopások megtorlására vonatkozó célt illeti, a felperes szerint ez az államok (amelyek a Biztonsági Tanács határozatainak címzettjei) és nem a Közösség feladata.
- 94 Válaszában a felperes kifejti, hogy a Bíróságnak a C-84/95. sz. Bosphorus-ügyben 1996. július 30-án hozott ítéletében (EBHT 1996., I-3953. o.) kidolgozott, a Bizottság által hivatkozott elvek jelen ügyben nem alkalmazhatók. Először is az említett ügyben a megtámadott rendeletekben előírt intézkedések arányosságát elfogadásuk előtt – a felperes szerint – nem vizsgálták. Másodsorban, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságban (Szerbia és Montenegró) fennálló helyzet, ahol polgárháború pusztított, szerinte nem hasonlítható össze a libériai helyzettel, ahol békefolyamat indult. Harmadsorban, a szárazföldi háború törvényeiről és szokásairól szóló, Hágában 1907. október 18-án kelt egyezményhez mellékelt Szabályzat 46. és 53. cikke értelmében a szállítási eszköz, így a fent hivatkozott Bosphorus-ügyben az ír hatóságok által lefoglalt repülőgép háborúban a magántulajdon egyéb formáinál alacsonyabb szintű védelmet élvez.
- 95 A felperes válaszában azt az álláspontját is előadja, hogy a tulajdonhoz való jog alól az EJEE első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkében engedélyezett kivételek egyike sem alkalmazható. Mindenesetre szerinte az Emberi Jogok Európai Bírósága ezzel a

rendelkezéssel ellentétesnek mondta ki valamely állam olyan magatartását, amely olyan tényhelyzetet teremtett, amely anélkül akadályozta a tulajdonost a vagyontárgyával való korlátlan rendelkezésben, hogy az elszenvedett kár megtérítését célzó bármilyen előnyt biztosított volna részére (az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Papamichalopoulos kontra Görögország ügyben 1993. június 24-én hozott ítélete, A. sorozat, 260-B. szám).

- 96 A jogalap második részében a felperes a védelemhez való jogának megsértésére hivatkozik, amely szerint azzal valósult meg, hogy Közösség anélkül alkotta meg a megtámadott rendeleteket, amelyek lényegében egyéni összefüggő határozatsorozatok, hogy a befagyasztott pénzeszközökkel kapcsolatban hatékony vizsgálatot, illetőleg bármilyen kontradiktórius eljárást folytatott volna le. E tekintetben a felperes előadja, hogy a védelemhez való jognak minden közigazgatási eljárásban érvényesülnie kell (az Elsőfokú Bíróságnak a T-11/89., Shell kontra Bizottság ügyben 1992. március 10-én hozott ítélete [EBHT 1992., II-757. o.]).
- 97 A Bizottság és a Tanács a felperes által az írásbeli szakasz során előadott összes érvet vitatják. Álláspontjuk szerint egyébként az Elsőfokú Bíróság a Yusuf-, a Kadi- és az Ayadi-ügyben ezekkel megegyező érveket már elutasított.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 98 Jelen esetben a – többek között a 2004/487 közös álláspontra való tekintettel alkotott – 872/2004 rendelet a Közösség tagállamaira háruló azon kötelezettségnek a Közösség szintjén történő végrehajtása, hogy – adott esetben közösségi jogi aktus révén – hatályba léptessék a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott több határozatával elhatározott majd megerősített, Charles Taylor és társai elleni szankciókat. A 872/2004 rendelet preambulumbeközdései kifejezetten utalást tesznek az 1521. (2003) és az 1532. (2004) számú határozatra.

- 99 Ugyanez érvényes mind az 1149/2004 rendeletre, amelyet a felperesnek a kérdéses szankciókkal sújtott személyek, csoportok és szervezetek listájára a Szankcióbizottság 2004. június 14-i határozatával történt felvételét követően alkottak (lásd a fenti 34. és 35. pontot), mind pedig a megtámadott rendeletre, amelyet az említett listának a Szankcióbizottság 2005. május 2-i határozatával történt módosítását követően fogadtak el (lásd a fenti 37. és 38. pontot).
- 100 Egyébiránt a Biztonsági Tanács kérdéses határozatait, valamint a jelen ügyben megtámadott rendeletek az érintettek ellen a Yusuf-, a Kadi- és az Ayadi-ügyben felmerültekkel lényegében azonos természetű és terjedelmű gazdasági megtorló intézkedéseket (a pénzeszközök és egyéb gazdasági erőforrások befagyasztása) rendelnek el. Mindezek a szankciók, amelyeket a Biztonsági Tanács vagy az illetékes Szankcióbizottság rendszeresen felülvizsgál (lásd különösen egyrészt a fenti 20., 21., 32., 36. és 39. pontot, másrészt pedig a Yusuf-ügyben hozott ítélet 16., 26. és 37. pontját) hasonló felmentéseket (lásd különösen egyrészt a fenti 19. és 30. pontot, másrészt pedig a Yusuf-ügyben hozott ítélet 36. és 40. pontját), valamint hasonló, az érintettek részére ügyüknek az illetékes Szankcióbizottság általi felülvizsgálata kérelmezését lehetővé tevő mechanizmusokat (lásd különösen egyrészt a fenti 31–33. pontot, másrészt pedig a Yusuf-ügyben hozott ítélet 309. és 311. pontját) tartalmazzak.
- 101 Ilyen körülmények között és a fenti 66. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, a felperesnek az alapvető jogai, a tulajdonhoz való joga és a védelemhez való joga állítólagos megsértésére vonatkozó érveit a Yusuf-ügyben hozott ítélet (226–283., 285–303. és 304–331. pont), a Kadi-ügyben hozott ítélet (176–231., 234–252. és 253–276. pont) és az Ayadi-ügyben hozott ítélet (115–157. pont) alapján el kell utasítani; ezekben az ítéleteiben az Elsőfokú Bíróság lényegében azonos érveket utasított el, az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrendnek a közösségi jogrenddel szembeni elsődlegességére, az Elsőfokú Bíróság által a Biztonsági Tanács vagy Szankcióbizottsága határozatait életbe léptető közösségi jogi aktusok tekintetében gyakorolható felülvizsgálat viszonylagos korlátozottságára, valamint a *ius cogens*nek a jelen ügy tárgyát képezőhöz hasonló típusú pénzeszköz-befagyasztási intézkedéssel történő megsértése hiányára hivatkozással.

102 Ebből az következik, hogy a második jogalap első és második részét el kell utasítani.

A második jogalap harmadik részéről

– A felek érvei

103 A jogalap harmadik, a felperes válaszában előterjesztésekor kifejtett részében a felperes a területiség elvének megsértésére hivatkozik. Erre vonatkozólag töretlen ítélkezési gyakorlatra hivatkozik, amely szerint a Közösség a területén kívül megvalósuló magatartásokkal kapcsolatban kényszerítő intézkedéseket akkor tehet, ha e magatartások a Közösség területén fejtik ki hatásukat (a Bíróságnak a 89/85., 104/85., 114/85., 116/85., 117/85. és 125/85–129/85. sz., Ahlström Osakeyhtiö és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1988. szeptember 27-én hozott ítélete [EBHT 1988., 5193. o.] és a C-286/90. sz., Poulsen és Diva Navigation ügyben 1992. november 24-én hozott ítélete [EBHT 1992., I-6019. o.]; az Elsőfokú Bíróságnak a T-102/96. sz., Gencor kontra Bizottság ügyben 1999. március 25-én hozott ítélete [EBHT 1999., II-753. o.]).

104 Ezenkívül, a megtámadott rendeletek a felperes szerint hatásukat végeredményben Libéria és nem a Közösség területén fejtik ki, amint az a 872/2004 rendelet (3) és (4) preambulumbekzdéséből kitűnik. A felperes szerint ez a körülmény megkülönbözteti e rendeletet az 1294/1999 rendeletről (lásd a fenti 60. pontot), amelynek célja a Szerbiára nehezedő „nyomás érezhető növelése” volt, így annak „bármilyen területi jellegű szemponttól teljesen elszakadó, általános célja” volt.

105 A Bizottság a megtámadott rendeletek területen kívüli hatályára vonatkozó felperesi kifogást új jogalapként elfogadhatatlannak tartja. Akárhogyan is, e rendeleteknek nincs területen kívüli hatályuk, minthogy hatályuk kizárólag a Közösség területén található pénzeszközökre és gazdasági erőforrásokra terjed ki.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

106 Anélkül, hogy a területiség elvének megsértésére alapított kifogás elfogadhatóságáról határozni kellene (e tekintetben lásd a fenti 88. pontot), e kifogást – mint alaptalant – el kell utasítani, minthogy a megtámadott rendeletek hatálya kizárólag a Közösség területén található pénzeszközökre és gazdasági erőforrásokra terjed ki, így a megtámadott rendeleteknek nincs semmiféle területen kívüli hatályuk.

107 Az a körülmény, miszerint a megtámadott rendeletek elfogadásának kiindulópontjául szolgáló magatartások hatásukat kizárólag a Közösségen kívül fejtik ki, nem bír jelentőséggel, mert az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alapján elfogadott intézkedések éppen az EU-Szerződésnek a KKBP-re vonatkozó rendelkezései értelmében elfogadott és harmadik országokkal szembeni fellépést előíró közös álláspontoknak vagy együttes fellépéseknek a Közösség általi végrehajtását célozzák. Hozzá kell tenni, hogy az EU 11. cikk (1) bekezdése értelmében a KKBP egyik célja a béke megőrzése és a nemzetközi biztonság megerősítése az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel összhangban. Ezt a célt nyilvánvalóan nem lehetne elérni, ha a Közösség fellépését azokra az esetekre kellene korlátoznia, amelyekben a Közösség beavatkozásának alapjául szolgáló helyzet a Közösség területén fejtik ki hatását.

108 Ugyanez vonatkozik arra a körülményre, miszerint a megtámadott rendeletek a felperes szerint hatásukat végeredményben Libéria területén fejtik ki, minthogy az

EK 60. cikk és az EK 301. cikk éppenséggel arra hatalmazza fel a Közösséget, hogy olyan gazdasági megtorló intézkedéseket hozzon, amelyek célja, hogy harmadik országokban fejtsék ki hatásukat.

109 Az előzőekből következik, hogy a második jogalap harmadik részét és így a teljes második jogalapot el kell utasítani.

110 Minthogy a felperes által keresetének alátámasztására felhozott egyik jogalap sem volt alapos, a keresetet el kell utasítani.

A költségekről

111 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

112 Az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-a első bekezdésének alkalmazásában az eljárásba beavatkozó intézmények maguk viselik saját költségeiket.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (második tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) Az Elsőfokú Bíróság a keresetet elutasítja.**
- 2) Az Elsőfokú Bíróság a felperest kötelezi a saját költségein kívül a Bizottság költségeinek viselésére.**
- 3) A Tanács, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maguk viselik saját költségeiket.**

Pirrung

Forwood

Papasavvas

Kihirdetve Luxembourgban, a 2007. január 31-i nyilvános ülésen.

E. Coulon

hivatalvezető

J. Pirrung

elnök